СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЖЕЛЯЗКО ТЕРПЕШЕВ“

гр. Любимец, обл. Хасково, бул. „Одрин“ № 67, тел. 0887 55 58 36, e-mail: info-2606005@edu.mon.bg www.su-jt.eu

УТВЪРЖДАВАМ
ДИРЕКТОР……..
/ Атанас Владев /

Училищна програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование за учебната 2026/2027 година

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с решение 55 от Протокол № 12 от 02.09.2026г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.СЪЩНОСТ

Гражданското, здравно, екологично и интеркултурното образование се осъществява като система от дейности, насочени към формиране нагласи у учениците и създаване модели на поведение за активно и ангажирано участие в демократичните процеси, протичащи в държавата.

2. НАСОКИ

Формиране на знания и личностни умения и компетентности на учениците за активно взаимодействие със социалната среда.

Участие в демократичните процеси

Изграждане на култура на поведение и взаимоотношения.

Формиране на уважение към гражданските права и отговорности.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ

* чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети;

* в часа на класа;

* в часовете по избираеми учебни часове и по задължителноизбираема подготовка ;

* чрез участие на учениците в извънкласни и извънучилищни форми ;

* чрез участие в проекти и мултимедийни презентации на учениците.

* продължаване на обученията на връстници от връстници;

* чрез включване в обучения под егидата на правителствени и неправителствени организации.

4. АКЦЕНТИ

- патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
- толерантността и интеркултурния диалог;
- здравно образование и култура за водене на здравословен начин на живот;
- превенция на зависимостите (наркомании, алкохол, тютюнопушене);
- сексуално образование и превенция на СПИН;
- умения за решаване на конфликти и водене на спорове;
- образование и възпитание за опазване на околната среда;
- икономическа култура;

- физическа култура и спорт;

- превенция и противодействие срещу влиянието на секти и нови религиозни движения;

- противодействие срещу проявите на насилие , агресия и тормоз;

- финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;

- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;

- превенция и противодействие на корупцията;

- безопасност на движението;

- действия при природни бедствия, аварии, катастрофи и пожар;

- професионално ориентиране и кариерно развитие;

- военното обучение и защитата на родината.

II. ЦЕЛ

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълнение на задължения и поемане на отговорности като членове на обществото.

III. ЗАДАЧИ

1. Изграждане култура на поведение у учениците.
2. Изграждане на мотивация за участие в дейностите на училището.
3. Подготовка за здравословен начин на живот.
4. Изграждане на чувство на отговорност за опазване на околната среда.
5. Подкрепа на избора за по-нататъшно образование и професионална реализация.
6. Самостоятелен избор на професионален път и реализация.
7. Изграждане на национално самочувствие и отговорност у учениците.
8. Противодействие срещу настъплението секти и пагубното влияние на интернет.
9. Противодействие срещу агресията, насилието и нихилизма за ред и сигурност в училище.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

А. ВЪЗПИТАВАНЕ НА ОТГОВОРНО И ГРАЖДАНСКО ПОВЕДЕНИЕ, ЧРЕЗ:

1. Учебната, извънкласната и извънучилищната дейности.

Срок: постоянен

Отг.: Класни ръководители

2. Спазване на Правилниците на училището.

Срок: постоянен

Отг.: Класни ръководители

Директори

3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището.

Срок: постоянен

Отг.: Директор

4. Провеждане на часа на класа на базата на план за провеждане на часа на класа с дейното участие на учениците, чрез лекции и презентации, дискусии, беседи.

Срок: постоянен

Отг.: Класни ръководители

5. Разглеждане на теми от плана на класните ръководители в ЧК и провеждане на тези часове от Младежката група към СУ на принципа „Връстници обучават връстници“

Срок: постоянен

Отг.: Класни ръководители

6. Подпомагане дейността на ученическия съвет и изработване на план за дейността му.

Подкрепа на ученически инициативи и доброволчески дейности.

Срок: октомври 2026г.

Отг.:Класни ръководители

Д.Харишева

Б. ВЪЗПИТАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОЧУВСТВИЕ И ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ И ДОБРОДЕТЕЛИ И ПРОДЪЛЖАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ ТРАДИЦИИ

1.Отбелязване на всички национални , официални и училищни празници.

Срок: постоянен

Отг.: Комисията за провеждане на тържества

Класни ръководители

Ученически съвет

2. Познаване и почитане на задължителните символи на Р България и българското училище - национално знаме, герб, държавен химн, език, конституция, училищно знаме и символи.-

Срок: постоянен

Отг.: Директор

3. Да се създаде система на сътрудничество с основните социални фактори - семейства, културни институции, сдружения, НПО, фондации, производствени предприятия, научни звена, други институции и организации, имащи отношение към възпитанието на младите хора.

Срок: постоянен

Директор

Отг.: Класни ръководители

В. ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ И ЕКОЛОГИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

1. Разглеждане на темите със здравна тематика в час на класа.

Срок: постоянен

Отг.: Класни ръководители

2. Провеждане на беседи с учениците съвместно с медицинското лице в училище.

Срок: постоянен

Отг.: Мед.сестра

3. Провеждане на туристически излети и екскурзии.

Срок: постоянен

Отг.: Класни ръководители

Учителите по ФВС

4. Да се поддържа интериорът на училището и училищните дворни площи.

Срок: постоянен

Отг.: Класни ръководители

5.Отбелязване Деня на Земята

Срок: април 2027г.

отг.: Преподавателите по География

6. На заседание на педагогическия съвет да се отчете здравословното състояние на учениците от медицинското лице, обслужващо училището.

Срок: юни 2027 г.

Отг.: Мед.сестра

Г. ЗА РАЗВИТИЕ НА ФИЗИЧЕСКАТА ДЕЕСПОСОБНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ

1. Да се изготви спортносъстезателен календар за провеждане на:

масов училищен спорт, спортни празници и състезания, ученически игри по футбол и волейбол, училищни турнири и други Срок: постоянен

Отг.: Учител по ФВС

Д. ЗА СТИМУЛИРАНЕ НА ТВОРЧЕСКАТА АКТИВНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ И РАЗВИТИЕ НА ТЕХНИТЕ ИНТЕРЕСИ И ВЪЗМОЖНОСТИ

1. Да се изготвят училищни изложби по повод празници, годишнини

Срок: постоянен

Отг.: Класни ръководители

Преподавателят по ИИ

2. Да се открие изложба на ученически творби във фоайето на училището.

Срок: постоянен

Отг.: Преподавателите по ИИ

и Технологии

3. Участие на учениците в Общинския кръг на олимпиадите по отделните учебни предмети.

Срок: постоянен

Отг:Зам.-директор УД

5. Провеждане на допълнителна работа с отделни ученици, имащи нужда от такава

Срок: постоянен

Отг.: Всички учители

Класни ръководители

6. Да се стимулира участието на учениците в различни предложени проекти и др.

Срок: постоянен

Отг.: Директори

Всички учители

Класни ръководители

7. Участие в регионални и национални конкурси.

Срок: постоянен

Отг.: Директори

8. Организиране на състезания и викторини в различни научни области.

Срок: постоянен

Отг.: Председатели на

Методични обединения

9. Участие на ученици в младежки форуми за споделяне на добри практики и на младежки инициативи.

Е. ВЪЗПИТАВАНЕ В ХРИСТИЯНСКИ ДОБРОДЕТЕЛИ И ТРАДИЦИИ

1.Провеждане на беседи, свързани с християнството и значимостта на религиите в часа на класа.

Срок:постоянен

Отг.: Класни ръководители

V. КОНТРОЛ

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на училището и заместник-директора по учебната дейност.

2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящия план и плана за контролната дейност на директора и заместник-директора по учебната дейност.

3. Резултатите от изпълнението на плана се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

4. Прилагаме следните примерни теми за часа на класа по гражданско образование за

отделните етапи.

<u>ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП</u>

<u>(V-VII клас)</u>

РАЗДЕЛ	**ТЕМИ**
I. Моята самооценка	1.Силните и слабите страни на човека. 2. Как да придобия чувство за идентичност и собствена стойност?- техники за позитивно самовъзприемане.
II. Аз и другите.	1.Култура на общуване 2.Аз и другите. Толерантност и уважение. 3.Култура, идентичност и толерантност. 4. Създаване на правила за съвместен живот в класа. 5. Приятели и врагове. Междуполово разбирателство. 6. Хубаво ли е да си различен? 7.Различията около нас – как ги приемаме и подкрепяме? 8.Еднакви и различни: другите в нашия клас
III. Демокрацията в „ училищното общество“	1.Сътрудничество, комуникация, уважение и разбирателство. 2.Правата и задълженията на ученика. 3. Образование без предразсъдъци и дискриминация. 4.Взаимоотношенията момчета –момичета в нашия клас. 5.Приятелството и как да ни харесат другите.
IV. Права и отговорности на човека	1. Конституцията на Република България 2. Човешки права 3. Граждански конфликти 4. Сигурността и толерантността в обществото 5.Кокво означава „да имаш право“?
V. Мирно решаване на конфликти	1. Причини за растящата агресия и насилие в училище и извън него. 2. Насилието в компютърните игри. 3. Насилие. Видове насилие и психична травма. 4. Конфликтите в училище –причини за възникване и диагностициране 5. Укротяване на гнева. 6. С какво мога да допринеса, за да има ред, дисциплина и сигурност в моето училище? 7.Децата в Интернет.
VI. Глобалните проблеми на съвременността	1. Природни бедствия и катаклизми в живота на човека 2. Влияние на световните болести и епидемии върху икономическото развитие

	3. Демографски взрив и проблеми 4. Устойчивото развитие като стратегия за оцеляване 5. Сътрудничеството между културите
VII.Екология и здраве - отговорност за себе си и другите.	1.Акция за чисто училище. 2. Екологичните проблеми и климата на планетата 3.Екологично възпитание и формиране на екологична култура. 4. Естетика и култура на половото общуване. 5. Здравословно хранене и вредата от диетите: анорексия и булимия. 6.Наднормено тегло и затлъстяване. 7.Измамните блаженства: алкохол, цигари, дрога.
VIII.Спорт, туризъм, реакции в критични ситуации	1.Отговорност за собственото физическо и психическо здраве, сигурност и безопасност. 2.“Здрав дух, в здраво тяло!”. 3.Първа помощ в екстремни ситуации. 4. Повече време за спорт и туризъм, а не – пред телевизора и компютъра.
IX.Потребителска и финансова култура.	1.Съвременната потребителска мания. 2.Вредни продукти в нашите магазини. 3.Семеен и личен бюджет.

<u>ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ Гимназиален етап (8-12) клас</u>

РАЗДЕЛ	**ТЕМИ**
I. Моето „Аз“ - реалистична оценка.	1. Какъв човек си и какъв искаш да бъдеш“ 2.Трудности, с които не успяваш да се справиш. 3.Всичко преди всичко зависи от теб!
II. Аз и моят клас	1. Трудности и комуникативни бариери в междуличностните взаимоотношения. 2. Ефективно общуване – преодоляване на стрес и напрежение, отстояване на права, водене на преговори. 3.Умения за екипна и групова работа. 4.Равенство на различията и силата на закона. 5.Собственото добро и доброто на другите.
III. Образование за мир и мирно решаване на конфликти	1.Живот в промените в обществото и отговорно гражданско поведение. 2.Подготовка за мир и ненасилие. 3.Причини за конфликтите. Принципи и техники на ненасилие: диалог, обсъждане, сътрудничество.
IV. Граждани, права и отговорности	1. Правата на човека и граждански права. 2. Правата на човека и държавните институции: защита на правата на човека срещу ограничаването и нарушаването им от институциите.

	3. Граждански форми на отстояване на човешките права. 4. Индивидуални и колективни права: правата на малцинствата. 5.Разминаване между документи/теория и практика. Съотношението идеали-реалности.
V. Младите хора и демокрацията.	1. Възникване и развитие на идеята за демокрация. 2. Демокрацията в български вариант. От мен/нас какво зависи? 3. Идеи и инициативи на УС и отделни ученици -иноватори Обсъждане и осъществяване. 4.Разпознаване и приемане ценностите на демократичното общество. 5.Изграждане на проектно мислене и умения за проекти действия. 6. Вземане на решение и критично мислене.
VI. Екология и здраве	1.Разрушаване на околната среда и последиците за човека. 2.Здравословен живот и здравословно хранене. За и против диетите. 3.Младите хора и зависимостите – как да съхраним живота, здравето и свободата си.?
VII.Спорт, туризъм, рискове и безопасност.	1.Спортът – здраве и красота. 2.Оказване на първа помощ при необходимост. 3.Новият наркотик „Интернет“ как да се спасим?
VIII. България и светът	1. Европейска идентичност и „границите” на Европа. 2. Глобализацията – тревоги и надежди. 3. Дилемата – универсализация или глобализация. 4. Аз, България и променящия се свят.
IX. Потребителска и финансова култура.	1.Новите богати и бедни в България. 2.Производство и потребление в света и у нас. 3.Защита правата на потребителите – закони и институции. 4.Необходимите и ненужните неща – умение за разумно използване на ресурси и средства.